

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Opočnice, okres Nymburk

Opočnice 23, 289 04 Opočnice

Identifikátor školy: 600 050 785

Termín konání inspekce: 25. – 26. září 2003

Čj.:	034 148/03-5143
Signatura:	kc6zx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole (ZŠ), mateřské škole (MŠ) a školní družině (ŠD) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v ZŠ, MŠ a ŠD vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda, anglický jazyk vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v MŠ a ŠD

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Opočnice, okres Nymburk, je školou malotřídní (I. třída: 1. a 3. ročník, II. třída: 2., 4. a 5. ročník), s kapacitou 56 žáků. Ve školním roce 2003/2004 ji navštěvuje celkem 20 žáků. Žádost o udělení výjimky z počtu žáků byla příslušným odborem MŠMT ČR projednána a kladně vyřízena na dobu jednoho roku, tj pro tento školní rok. Zřizovatelem ZŠ je Obec Opočnice, 289 04 Opočnice 80. Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 30. září 2002 byla škola k 1. lednu 2003 zřízena jako příspěvková organizace. Následnou žádost o změnu zařazení v síti škol MŠMT ČR rovněž kladně vyřídilo.

Ředitel ZŠ byl jmenován Školským úřadem Nymburk k 1. srpnu 1995 a následně potvrzen ve funkci Obcí Opočnice dne 22. října 2002.

Vzdělávání a výchova žáků probíhá ve všech pěti ročnících ZŠ dle vzdělávacího programu *Základní škola*, čj. 16 847/96-2, ve znění úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 ze dne 25. 8. 1998.

Součástí školy a jejich kapacita: mateřská škola – 20 dětí, školní družina – 31 žák, školní jídelna (nebyla předmětem inspekční činnosti) – 150 jídel. Ve školním roce 2003/2004 je k docházce do MŠ přihlášeno 20 dětí, z toho tři k nepravidelné docházce na pět dní v měsíci. Většina dětí dojíždí ze sousedních obcí (Kolaje, Hradčany, Podmoky, Dobšice, Vrbice, Vlkov pod Oškobrhem). Provoz MŠ je po dohodě s rodiči stanoven od 6. 45 hod do 16. 15 hod. MŠ je zapojena do projektu *Zdravé zuby*. K docházce do školní družiny je ve školním roce 2003/2004 přihlášeno sedm žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ze čtyř pedagogických pracovníků, kteří v ZŠ Opočnice a jejích součástech (MŠ a ŠD) působí, splňují dosaženým vzděláním podmínky odborné a pedagogické způsobilosti k výuce pro daný typ školy stanovené příslušnou vyhláškou ředitel školy s délkou pedagogické praxe 30 let, zastávající zároveň funkci třídního učitele II. třídy - vyučuje zde předmětům český jazyk, matematika a výtvarná výchova, dále vedoucí učitelka MŠ s částečným úvazkem učitelky MŠ a zároveň i vychovatelky ŠD s pedagogickou praxí 19 let a učitelka MŠ s délkou pedagogické praxe 11 let. Třídní učitelka I. třídy (vyučuje zde, vyjma prvouky, praktických činností a výtvarné výchovy, všem povinným předmětům, navíc zajišťuje výuku hudební výchovy a anglického jazyka ve II. třídě) s tříletou pedagogickou praxí a již zmiňovaná vedoucí učitelka MŠ, která kromě uvedených částečných úvazků v MŠ a ŠD dobírá do celého úvazku i částečný učitelský v ZŠ (v obou třídách vyučuje předmětům prvouka a praktické činnosti, a dále v I. třídě výtvarné výchově a ve II. třídě předmětům vlastivěda, přírodověda a tělesná výchova),

požadovaným kvalifikačním kritériím nevyhovují (absolutorium střední zdravotnické školy, resp. střední pedagogické školy). Při tvorbě učitelských úvazků ředitel školy vycházel ze zkušeností jednotlivých pracovníků – např. výuku anglického jazyka svěřil učitelce, která dlouhodobě a opakovaně pobývala v USA, vedoucí učitelce MŠ sestavil úvazek převážně z předmětů s převahou výchovného zaměření. Výše úvazků v kontrolovaných součástech ZŠ (1,52 v MŠ, 0,1 v ŠD) respektuje potřeby dětí. Všichni zaměstnanci jsou prokazatelně seznámeni se svými povinnostmi v řádně datovaných a podepsaných pracovních náplních.

Vzhledem k velikosti školy ředitel nezřizuje metodický orgán. V souvislosti se vstupem ZŠ do právní subjektivity jmenoval vedoucí učitelku MŠ svým statutárním zástupcem s jasně formulovanými specifickými kompetencemi. Z hlediska zajištění chodu celé organizace i všech jejích součástí je rozvržení pracovní doby plně funkční a odpovídá potřebám organizace. Vnitřní komunikační systém se opírá o denní opakovaný kontakt všech pracovníků s bezodkladným řešením aktuálních problémů. Dle potřeby ředitel taktéž zařazuje provozní porady (mj. ke změně právní formy ZŠ). Vše pak zastřešují jednání pedagogické rady – v loňském školním roce byly uskutečněny tři, v *Plánu práce na školní rok 2003/2004* je počítáno s pěti. Zápisy z nich dokladují projednání, případně schválení všech podstatných pedagogických záležitostí souvisejících s organizací a činností ZŠ, MŠ a ŠD, jež ukládá příslušná školská legislativa. Některé deklarované údaje, např. kontrola plnění učebních osnov, neodpovídají kontrolním zjištěním.

Velmi dobrou úroveň zpracování, obsahovou i formální, se vyznačuje *Vnitřní řád školy*, projednaný a schválený pedagogickou radou dne 20. prosince 2002. Respektuje příslušný § vyhlášky o základní škole, obsahuje všechny náležitosti a je v něm pamatováno i na změny, které získáním právní subjektivity chod školy nějakým způsobem ovlivnily. Předložená *Výroční zpráva ZŠ Opočnice za školní rok 2002/2003* vyniká grafickou úpravou a svým obsahem splňuje požadavky na tento dokument stanovené § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků školy ředitel staví na vzájemné důvěře, přátelské atmosféře a osobní zodpovědnosti. Upřednostňuje demokratický systém řízení. Vedoucí učitelka provádí odborné a metodické vedení většinou operativně. Informace získává v průběhu společné práce v předškolním zařízení, hospitační činnost neprovádí. Rovněž ředitel ve školním roce 2002/2003 nehospitoval. Nevyužity zůstaly i vzájemné hospitace vyučujících či možnost hospitovat na některé z okolních škol. Úroveň výchovně-vzdělávací práce tím strádá a celkově stagnuje. Vyučující nejsou konfrontováni a motivováni jinými přístupy, odlišnou metodikou a organizací výuky či nápaditostí a účelným využitím učebních pomůcek.

Nedůsledně, nepravidelně a nesystematicky prováděná kontrolní činnost, s absencí zpětné vazby ve formě prováděné analýzy získaných poznatků v ZŠ i MŠ, založená víceméně na důvěře a spoléhání se na bezchybné plnění úkolů a povinností podřízenými, se negativně promítá do kvality kontrolní činnosti a má za následek existenci závažných i méně závažných nedostatků (viz část inspekční zprávy *Vzdělávací programy*).

Osobním jednáním s perspektivní, ale nekvalifikovanou učitelkou I. třídy a požadavkem na doplnění chybějícího vzdělání se ředitel snaží o zlepšení stavu v oblasti personálních podmínek. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu se zaměřením školy a jejími cíli. V roce 2002 absolvovali všichni úspěšně v rámci projektu *P I - Informační gramotnost PC* kurz úrovně „Z“. Získané dovednosti uplatňují při práci s dětmi. Učitelky ZŠ i MŠ se zúčastnily jednodenních seminářů *Spolupráce s rodiči při tvorbě vzdělávacího programu*, resp. *Práce s loutkou*. Přestože ředitel školy navštěvoval dvoudenní seminář *Hospitace a příprava školy na inspekci*, byla v průběhu kontroly zjištěna i některá vážná pochybení (viz odkaz v předchozím odstavci zprávy).

Směrnice ředitele - *Kritéria přiznání osobního příplatku* - k hodnocení zaměstnanců školy obsahuje, mimo jiné, výčet závazných ukazatelů pro poskytnutí osobního ohodnocení. Pedagogičtí i provozní pracovníci byli s touto směrnicí seznámeni. Prvním ze závazných ukazatelů pro pedagogické pracovníky je vysoká úroveň přímé výchovně-vzdělávací práce ve škole. Vzhledem k výše uvedenému zjištění o neprováděných hospitacích nemohl být tento ukazatel ředitelem při stanovení výše osobního příplatku vyučujícím uplatněn.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly celkově dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Přízemí patrové budovy školy vyplňují jednotřídní MŠ, školní kuchyně se skladem potravin, sociální zařízení s umývárnou pro MŠ (nenavazuje na třídu, jeho používání je z hlediska zajištění bezpečnosti dětí náročnější na organizaci) a společná šatna dětí z mateřské i základní školy. Prostor mezipatra (WC, kabinet) a celé první patro využívají především žáci a učitelé ZŠ - vedle dvou kmenových učeben I. a II. třídy jsou zde také tělocvična, místnost ŠD (ta slouží zároveň i jako jídelna) a sborovna. O hlavních prázdninách školního roku 2002/2003 v budově proběhla poměrně rozsáhlá investiční akce, celková rekonstrukce topného systému. Stará a poruchová akumulátorová kamna nahradil moderní systém plynového ústředního vytápění. Souběžně s touto prací byly provedeny povrchové úpravy prostranství před budovou školy (vybudování chodníku se zámkovou dlažbou, zatravnění plochy a její osázení okrasnými dřevinami). Zadní část školního pozemku tvoří dvůr s navazující zahradou. O jejich efektivním využití při práci s dětmi má ředitel konkrétní představu. Svůj záměr na úpravu těchto prostor předložil zřizovateli k posouzení.

Stejná výška stolků a židliček předškolního zařízení nerespektuje antropometrické zvláštnosti dětí v heterogenní věkové skupině. Vybavení novějšími policemi umožňuje volný přístup dětí ke hračkám, pomůckám a materiálu. Ostatní zařízení je staré a slouží jen díky péči zaměstnanců. Ve třídě chybí místo na odkládání dětských výrobků. Aktuální výtvarné práce vhodně doplňují a zpříjemňují prostředí. Letitý školní nábytek, byť vylepšovaný opakovanými nátěry, je značně opotřebovaný a snižuje estetickou úroveň obou učeben ZŠ.

Všichni žáci disponují učebnicemi k výuce jednotlivým předmětům. V hospitovaných předmětech byla při práci s nimi registrována tři nakladatelství. Vybavenost školy tradičními pomůckami (nástěnné obrazy a mapy, modely, atlasové soubory, encyklopedická a jiná literatura) je průměrná. Audiovizuální techniku zastupují dva televizory s videorekordérem umístěné v oddělení MŠ a ve školní družině. Ke zpestření výuky mohou vyučující použít i některý ze dvou radiomagnetofonů. V kmenové učebně II. třídy je umístěno 8 ks starších žákovských PC s nainstalovanými výukovými programy pro předměty český jazyk, matematika, anglický jazyk a přírodověda. Prostorové podmínky neumožňují zřídit samostatnou počítačovou učebnu. Jedním počítačem jsou vybaveny i kmenová učebna I. třídy a ŠD; další PC, dvě tiskárny a kopírovací zařízení tvoří inventář sborovny ZŠ. Dodávku nových PC z celostátního programu MŠMT ČR *INDOŠ* škola dosud neobdržela. Vyučující mají dále k dispozici také jeden zpětný projektor.

Zejména mateřská škola využívá část rozlehlé zahrady k rekreaci a relaxaci dětí. Vybavení pískovištěm, starou skluzavkou a opotřebovanými venkovními hračkami je nedostatečné.

Didaktické pomůcky i hračky jsou původní a výběrem vcelku odpovídají věkovému složení dětí. K inovaci sortimentu dochází ojediněle. Realizaci výchovně-vzdělávacího programu v MŠ

slouží základní vybavení orffovskými rytmickými a melodickými nástroji, radiomagnetofonem a méně kvalitním náradím a náčiním pro pohybové činnosti. Základní fond dětské literatury obsahuje většinou staré a značně opotřebované knihy. V nabídce chybí i dostatek titulů současné odborné a metodické literatury. Obnova a doplňování hraček, pomůcek a vybavení zahrady je plně závislé na finančních možnostech zřizovatele.

Pro činnost ŠD je vyčleněna prostorná místnost s dostatečným vybavením stolů, židlí a skříněk s úložným prostorem pro společenské a stolní hry, stavebnice, knihy, encyklopedie, výtvarný a pracovní materiál. Před začátkem vyučování a po jeho skončení přecházejí žáci do třídy mateřské školy. Zde nemají vyčleněn prostor pro své aktivity a používají vybavení určené předškolním dětem.

Kontrolní činnost se zaměřením na četnost a efektivitu využívání materiálně-technického zázemí vyučujícími nebyla ve školním roce 2002/2003 prováděna. Některá opatření ke zlepšení podmínek výuky již byla popsána v úvodním odstavci této části zprávy. K prioritám ředitele školy pro nejbližší období se řadí postupné vybavení učeben moderním žakovským nábytkem, celková rekonstrukce sociálního zařízení v celé budově školy a v neposlední řadě zajištění alespoň jednoho PC pro potřeby MŠ.

Rodičům žáků 4. a 5. ročníku i dalším zájemcům škola umožňuje získat základy anglického jazyka v kurzu, který vede třídní učitelka I. třídy.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly celkově dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka hospitovaných předmětů probíhá dle vzdělávacího programu *Základní škola*, čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 ze dne 25. 8. 1998. Aktuální rozvrh hodin koresponduje u všech ročníků s učebním plánem. Zápisy v třídních knihách průkazně zachycují průběh vzdělávání. Kontrolou povinné dokumentace (třídní knihy školního roku 2002/2003, resp. 2001/2002) bylo zjištěno nedodržení učebních osnov v předmětech přírodověda a vlastivěda ve 4. a 5. ročníku nezařazením čtyřicetihodinového kurzu *Výchova ke zdraví* a dále v předmětu matematika ve 2. a 3. ročníku školního roku 2002/2003, kdy bylo žákům zmíněných ročníků předkládáno učivo 3., resp. 4. ročníku (automatizace násobení a dělení čísel 6 – 9, resp. kruh a kružnice).

Výuka není v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Deklarované uskutečňování kontroly naplňování osnov vyučujícími jednotlivých předmětů, prezentované mj. i na jednáních pedagogické rady, je v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Např. v zápise z jednání pedagogické rady ze dne 30. srpna 2002 je v bodě 8 uvedeno, že vyučující zkontrolují a případně doplní, s ohledem na úpravy a doplňky vzdělávacího programu *Základní škola*, své tematické plány. K jednomu z bodů programu jednání následné pedagogické rady ze dne 22. ledna 2003, kontrole plnění osnov v jednotlivých předmětech, je v zápise konstatováno, že osnovy jsou v jednotlivých předmětech průběžně plněny a vyučující zkontrolovali a případně doplnili tematické plány s ohledem na úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace, vzdělávacího programu *Základní škola*. Údaje v předchozím odstavci zprávy dokladují výraznou formálnost v provádění kontroly vyučujícími a především absenci následné kontroly ředitelem školy.

Kontrola naplňování učebních osnov je neúčinná.

Psychohygienu rozvrhu je v zásadě dodržena, výjimku tvoří nevhodné zařazení všech tří vyučovacích jednotek předmětu anglický jazyk na koncové hodiny. Optimálně není řešena v předmětové skladbě ani prvouka, která je vyučována ve dvou, resp. třech po sobě následujících dnech. Jedna z přestávek mezi dvěma vyučujícími jednotkami (4. a 5.) v týdenním rozvrhu ZŠ je pouze pětiminutová. Výrazným pomocníkem v organizaci výchovně-vzdělávacího procesu ZŠ je obsahově kvalitní *Vnitřní řád školy*. Vnější informační systém (škola - rodiče) funguje standardním způsobem. ZŠ organizuje pro rodiče žáků třídní schůzky, dle potřeby poskytuje i individuální konzultace. Formou vkusně řešených informačních letáků jim podává všechny důležité údaje k organizaci školního roku včetně základní charakteristiky ZŠ. Ke zkvalitnění informačního toku směrem k rodičům a veřejnosti vůbec určitě přispějí i ředitelem školy nově připravované internetové stránky ZŠ Opočnice.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy ve skupině předmětů matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda, anglický jazyk

Hospitováno bylo u všech tří vyučujících celkem v šesti hodinách (3x matematika, 1x přírodověda + prvouka, 1x vlastivěda, 1x anglický jazyk). Časové dotace u sledovaných předmětů jsou v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Cíle výuky deklarované jednotlivými pedagogy v úvodu vyučovací jednotky i jejich konkretizace v průběhu vlastní výuky respektovaly celkovou úroveň třídy a splňovaly u probíraného učiva pedagogické zásady přiměřenosti a návaznosti. Učitelé zpracovávají časové tematické plány, ty však u předmětů matematika, přírodověda a vlastivěda nekorespondují s platnými učebními osnovami (viz Vzdělávací programy). Zodpovědné bezprostřední přípravě vyučujících na výuku chyběl větší důraz na její materiální podporu a variabilitu ve volbě forem práce.

Přestože ve čtyřech hodinách ze šesti sledovaných vedli výuku učitelky bez příslušné kvalifikace, neprojevil se tento nedostatek výraznějším způsobem na kvalitě výchovně-vzdělávací práce. Všemi vyučujícími byla zajištěna věcná a odborná správnost předkládaného učiva žákům.

Starý školní nábytek snižuje podnětnost k výuce i celkovou estetickou úroveň učeben. Základní pomůcku všech hospitovaných hodin představovala učebnice, resp. pracovní sešit. Jako doplněk byly střídavě použity některé další - např. nakopírované materiály, fólie, atlas rostlin, mapa Evropy, pomůcka k procvičení abecedy či tabule. V hodině přírodovědy učitelka podpořila výuku živým rostlinným materiálem, v další hodině matematiky si žáci osvojovali nové poznatky z učiva o úsečce při práci s názornou demonstrační pomůckou. Vyjma jedné vyučovací jednotky matematiky, v níž žáci řešili, v návaznosti na probírané učivo, daný typ úloh při práci s počítači, nebylo v ostatních pěti navštívených hodinách použito jiné didaktické techniky registrováno.

Existence dvou, resp. tří oddělení ve třídách do značné míry předurčuje členění hodiny, volbu metod i celkovou organizaci výuky vyučujícími. Charakteristickým rysem tak bylo pravidelné střídání přímé a samostatné práce v jednotlivých odděleních (disproporce v časovém rozvržení se vyskytla pouze v jednom případě), přičemž výuka probíhala téměř výhradně frontálním způsobem. Jen výjimečně vyučující volili různý postup při řešení úkolů. Obdobné zjištění platí i o nabídce a následném využití dalších informačních zdrojů samotnými žáky. Vyhledávání informací, jejich porovnávání i následná aplikace ve výuce měly ve sledovaných hodinách rozdílnou úroveň. I když vyučující upřednostňovali výklad nového učiva formou společného vyvozování, aktivizování žáků a jejich participací na naplňování cílů hodiny, přestávali být v určitých okamžicích pouhými koordinátory výuky a výraznějším způsobem přecházeli do dominantního postavení. Ve třech vyučovacích jednotkách byla ze strany učitelů opakovaně

zaznamenána individuální péče slabším žákům. Všichni vyučující respektovali zásadu přiměřenosti, tempo výuky přizpůsobovali aktuálním schopnostem žáků. Bez výjimky dbali na návaznost předkládaného učiva. Slabším článkem, zejména v oblasti pravidelného zařazování relaxačních prvků, se jevila psychohygienu výuky. Chyběly tělocvičné chvílky, nevyužity, až na výjimku, zůstaly soutěživé a herní prvky, které by vyučování oživily, zpestřily a vhodně rozčlenily. Převažoval naopak určitý stereotyp ve vedení žáků, v jednotlivých činnostech. Učebny byly pravidelně větrané. K přesahu výuky do přestávky nedocházelo.

V úvodu hodiny se vyučující nejčastěji snažili získat zájem žáků o předmět stručným sdělením náplně práce a následným zopakováním předchozího učiva. Za úspěšně zvládnuté úkoly je chválili. Stimulace prostřednictvím využití praktických zkušeností žáků, mezipředmětových vazeb, problémových otázek či místních (regionálních) podmínek se svou úrovní ve sledovaných hodinách zřetelně lišila. Přímou úměrou tomu odpovídala aktivita žáků.

Hezký vztah vyučujících k dětem respektující vzájemné a rovnocenné partnerství, tolerantní přístup na bázi učitel - žák, resp. žák - žák, dodržování dohodnutých pravidel chování - to vše spoluvytvářelo dobré klima v obou třídách. Vyučující poskytují dětem dostatečný prostor k vyjádření myšlenek, jsou trpěliví. Častými otázkami se snaží rozvíjet jejich komunikativní dovednosti. Ve formulaci otázek se občas vyskytly nepřesnosti. Výborným projevem a následným důrazem na správnou výslovnost u žáků zaujala učitelka anglického jazyka. Pokyny vyučujících i případné instruktaže k zadávaným úkolům byly žákům srozumitelné, úlety do hovorové mluvy se vyskytly pouze zřídka.

Při hodnocení dílčích činností v průběhu výuky učitelé respektovali individuální schopnosti žáků. Opakovaně bylo registrováno tzv. pozitivní hodnocení. Klasifikaci vyučující nevyužili. Namátkovou kontrolou žákovských knížek byl u vyšších ročníků zjištěn zápis několika známek z předmětu anglický jazyk. V žádné z navštívených hodin neprovedli učitelé závěrečné zhodnocení práce žáků. Nevyužito zůstalo rovněž vzájemné hodnocení či sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda a anglický jazyk byly dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola používá evaluační nástroje. Zjišťování a hodnocení svých výsledků vzdělávání provádí formou zadávání vlastních kontrolních písemných prací a testů zadávaných žákům 4. a 5. ročníku, mimo jiné i v předmětech matematika, anglický jazyk, vlastivěda a přírodověda. Jejich bližší specifikace a systematické zpracování však chybí.

Zjištěné výsledky jsou vyučujícími analyzovány (frekvence výskytu chyb u sledovaných jevů apod.) a následně využity ve výuce.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program MŠ se v současné době tvoří. Pod názvem „*Dítě a svět, člověk a jeho místo v přírodě*“ byl projednán na pedagogické radě 9. září 2003. Jeho prioritami jsou vytváření vztahu k prostředí, osvojování poznatků o světě a životě, ochrana životního

prostředí. Témata časově kopírují jednotlivá roční období. Po skončení každého celku provádějí učitelky hodnocení směrem k dětem.

Vzdělávací program MŠ je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem. Zápisy v *Přehledech výchovné práce* vypovídají o naplňování záměrů zvoleného výchovně-vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými právními předpisy.

Vedoucí učitelka má základní přehled o naplňování výchovně-vzdělávacího programu, cílené hospitace ani analýzu dosažených výsledků však neprovádí. Ředitel školy je informován o průběhu vzdělávání v mateřské škole orientačně. Kontrolní činnost zde neprovádí.

Kontrolní činnost vykazuje zásadní nedostatky a negativním způsobem tak ovlivňuje kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

V době konání inspekce byly psychohygienické požadavky z větší části respektovány. Spontánní a řízené činnosti byly zařazovány v celkem vyváženém poměru. Dostatečný prostor vytvořily učitelky pro spontánní hry, délka pobytu dětí venku byly přizpůsobena aktuálnímu počasí. Délka odpočinku respektovala individuální potřeby jednotlivců. Nespícím dětem byly nabízeny klidné hry a zájmové činnosti. Pitný režim je zaveden, ale nebylo zaznamenáno jeho aktivní využívání dětmi.

Psychohygienické podmínky odpovídají potřebám dětí předškolního věku.

Vzájemná výměna informací s rodiči probíhá v rámci denních kontaktů při předávání dětí, u dojíždějících je zajišťována písemně. Aktuální zprávy jsou zveřejněny na nástěnce. Informace doplňují velmi zdařilé výtvarné práce dětí.

Vnější informační systém je přizpůsoben konkrétním podmínkám předškolního zařízení a je pružný a funkční.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Hospitace byly uskutečněny u dvou učitelek MŠ. Obě pracují v oboru více než deset let (19, resp. 11). Ve sledovaných činnostech používaly při práci s dětmi převážně rutinní postupy a metody.

Spontánní činnosti

Sledované spontánní činnosti byly vzhledem k potřebám jednotlivců většinou dobře připravené a promyšlené. Děti měly možnost vybrat si ze škály nabízených činností různého zaměření (námětové a konstrukční hry, puzzle, výtvarné a pohybové činnosti). Aktivně se seberealizovaly, volily si kamaráda i dobu trvání hry. Vstřícný a laskavý přístup učitelek, převážně kladně laděné hodnocení a příležitost k sebevyjádření působily pozitivně na rozvoj dětské osobnosti. V celkově klidné atmosféře nebyly zaznamenány žádné konflikty. Domluvená pravidla všichni respektovali. Nově přijaté děti učitelky postupně a citlivě zapojovaly do her a činností.

Průběh spontánních činností byl hodnocen jako velmi dobrý.

Řízené činnosti

Při organizačních činnostech spojených s hygienou a stolováním učitelky dětmi spíše manipulovaly, než aby je vedly k samostatnosti a spolurozhodování. Přejít od spontánních her k řízeným činnostem byl hromadný, při společném přechodu do umývárny a zpět vznikaly neefektivní prostoje.

Náplň řízené činnosti vycházela z týdenního tematického plánu. Motivování dětí k zvolené činnosti mělo svůj základ v reálném prostředí a ve využití znalostí dětí. Zařazením hudebně-

pohybových aktivit učitelka vhodným způsobem stimulovala děti k výtvarné činnosti (nalepování „ovečky“). Prostor pro vyjádření pocitů a zážitků a individuálních zkušeností nebyl vytvořen. Vzhledem k nižšímu počtu přítomných dětí organizovala učitelka hudební činnosti frontálně. Převážně použité slovní metody měly vzhledem ke stanovenému cíli nízkou efektivitu. Přímá manipulace s orffovskými rytmickými nástroji (ozvučná dřívka a triangel) při doprovodu písně v třídobém taktu byla pro skupinu dětí velmi náročná a v konečném důsledku vedla k pasivitě. Učitelka účinně využívala pozitivně laděného hodnocení všech dětí a oceňovala i výkony jednotlivců.

Řízené činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Zapojením do projektu „Zdravé zuby“ vytváří mateřská škola u dětí návyk samostatného čištění zubů po každém jídle. Při používání pasty a kartáčku jsou děti samostatné, pomoc potřebují jen děti nově přijaté.

Úroveň vzájemné komunikace s dětmi i dospělými je na vysoké úrovni.

Poznatky a dovednosti vztahující se k životnímu prostředí jsou vytvořeny spíše v teoretické než praktické rovině a ne zcela je naplňován jeden z hlavních cílů výchovně-vzdělávacího programu školy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti, posuzované z pohledu účinnosti motivace a hodnocení, vzájemné interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizační zajištění a použité metody nejsou v souladu s individuálními zvláštnostmi a potřebami dětí předškolního věku. Celkově byly průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti hodnoceny jako dobré.

Školní družina

Školní družina jako součást školy je v tomto školním roce tvořena jedním oddělením se sedmi žáky 1. – 5. ročníku zapsanými k docházce.

Ranní provoz ŠD je stanoven na dobu od 6. 45 hod. do začátku vyučování a je uskutečňován v oddělení MŠ. V době od 11. 30 do 12. 30 hod. slouží oddělení ŠD většině dojíždějících dětí, ostatní přecházejí do oddělení MŠ.

Výchovně-vzdělávací činnost ŠD navazuje na vzdělávací program školy zejména v oblasti výtvarných, pracovních a tělovýchovných aktivit. Především výtvarné a konstruktivní činnosti, které si žáci volili dle vlastního výběru, uspokojovaly jejich potřeby.

Vzájemné vztahy a komunikace jsou budovány na základě respektování a partnerství. Při ranních či odpoledních činnostech v oddělení MŠ byli žáci vedeni k ohleduplnosti vůči mladším, zejména pak při odpočinkových činnostech dětí MŠ.

Psychohygienické zásady byly v průběhu sledovaných činností ve školní družině dodržovány.

Výchovně-vzdělávací plán školní družiny na školní rok 2003/2004 nebyl k termínu kontroly vypracován. Vychovatelka zpracovává týdenní tematický plán, který pružně reaguje na aktuální situaci či potřeby jednotlivců.

Předepsaná povinná dokumentace ŠD (přehled výchovně-vzdělávací práce ŠD, docházkový sešit, zápisové lístky) je vedena.

Úroveň činností ve školní družině byla dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v Rozhodnutí MŠMT čj. 17 004/03-21 ze dne 2. dubna 2003 a s účinností od 1. ledna 2003, kterým se mění zařazení Základní školy Opočnice, okres Nymburk, do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve Zřizovací listině této školy vydané ke dni 1. ledna 2003 Obcí Opočnice.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ZŠ Opočnice, okres Nymburk, vydaná Obcí Opočnice ke dni 1. ledna 2003, bez čj., datum neuveden
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003, čj. 17 004/03-21, ze dne 2. dubna 2003
3. Jmenovací dekret ředitele ZŠ Opočnice, vydaný Školským úřadem Nymburk dne 19. července 1995, bez čj.
4. Potvrzení ve funkci ředitele ZŠ Opočnice, vydané Obcí Opočnice dne 22. října 2002, bez čj.
5. Přehledný rozvrh hodin ZŠ Opočnice pro školní rok 2003/2004
6. Vnitřní řád školy ZŠ Opočnice, čj. 2/2002, ze dne 20. prosince 2002, s účinností od 1. ledna 2003
7. Učební plán ZŠ Opočnice pro školní rok 2003/2004
8. Třídní knihy ZŠ Opočnice školního roku 2003/2004, resp. 2002/2003 a 2001/2002
9. Aktuální třídní výkazy ZŠ Opočnice
10. Aktuální katalogové listy žáků ZŠ Opočnice
11. Záписы z pedagogických rad ZŠ Opočnice za období školních roků 2001/2002 – 2003/2004
12. Plán práce ZŠ Opočnice na školní rok 2003/2004
13. Výroční zpráva ZŠ Opočnice za školní rok 2002/2003 ze dne 29. srpna 2003
14. Udělení výjimky z počtu žáků pro ZŠ Opočnice ve školním roce 2003/2004, vydané MŠMT ČR pod čj. 16 616/03-22 dne 28. března 2003
15. Prohlášení ředitele ZŠ Opočnice ze dne 26. září 2003
16. Inspekční zpráva čj. 036 136/98-2453 ze dne 25. listopadu 1998
17. Podkladová inspekční dokumentace ČŠI vyplněná ředitelem ZŠ Opočnice
18. Personální dokumentace ZŠ Opočnice
19. Vnitřní řád mateřské školy ze dne 1. září 2003
20. Jmenování vedoucí učitelky do funkce ze dne 5. září 2000
21. Školní vzdělávací program mateřské školy „*Dítě a svět, člověk a jeho místo v přírodě*“ ze dne 10. 9. 2003
22. Evidenční listy dětí v MŠ 20x
23. Přehled denní docházky dětí v mateřské škole od září 2003
24. Záписní lístky žáků školní družiny 7x
25. Přehled výchovné práce v mateřské škole pro školní rok 2003/2004

26. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině pro školní rok 2003/2004
27. Řád mateřské školy Opočnice ze dne 31. srpna 2001
28. Inspekční zpráva ze dne 21. a 22. února 2000, čj. 031 68/00 – 1030

ZÁVĚR

Personální zabezpečení z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti i organizace činnosti je celkově dobré. Rezervy existují ve vedení zaměstnanců. Zásadní nedostatky vykazuje kontrolní systém.

Materiálně-technické zázemí je dobré. Vedle letitého školního nábytku či některých učebních pomůcek a hraček škola mj. disponuje 8 ks PC, dvěma TV s videorekordéry a další audiotechnikou. Výrazné zlepšení nastalo v zabezpečení moderního způsobu vytápění celé budovy.

V průběhu inspekce bylo v ZŠ hospitováno v šesti hodinách u skupiny pěti předmětů, z nichž stěžejním byla matematika se třemi hospitacemi. Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání je dobré. Nejlépe hodnoceným ukazatelem této oblasti byla vzájemná interakce a komunikace vyučujících a žáků. Naopak k nejslabším patřila psychohygienu výuky.

Činnost mateřské školy charakterizují citlivý vztah k dětem a přátelská atmosféra, což pozitivním způsobem ovlivňuje rozvoj dětské osobnosti. Výrazné zastoupení frontálních metod a nepružná organizace omezují spontaneitu a aktivitu. Metody přirozeného učení jsou zařazovány sporadicky. Nové prvky nebyly do výchovně-vzdělávacího procesu zařazeny. Činnost školní družiny vychází z vyváženého a pestrého výběru aktivit, které však nejsou plánovány a předem promyšleny. K částečnému omezení aktivit dochází při pobytu žáků v oddělení mateřské školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaromíra Pechová	J. Pechová v.r.

V Mladé Boleslavi dne 10. října 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. října 2003

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jan Rydl, ředitel školy

J. Rydl v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, třída V. Klementa 467, 293 01 Mladá Boleslav. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	31. 10. 2003	034 162/03-5143
Obec Opočnice	31. 10. 2003	034 163/03-5143

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.